

Warszawa, 07-05-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

II.501.3.2026.DC

**Pan
Marek Siwiec
Szef Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej
ePUAP**

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.99.7.2026
Data wpływu 08.05.26

Szanowny Panie Ministrze,

w załączeniu przesyłam opinię do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną, druk sejmowy nr 2411 z dnia 27 kwietnia 2026 r. z prośbą o umieszczenie jej na stronie internetowej Sejmu RP w zakładce opinie o druku nr 2411¹. Opinia została przesłana do posłów i posłanek będących członkami Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka i jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej RPO, umieszczenie jej na stronie Sejmu RP ułatwi zapoznanie się ze stanowiskiem Rzecznika

¹ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/druk.xsp?nr=2411>.

Praw Obywatelskich przez pozostałych uczestników procesu legislacyjnego oraz inne osoby zainteresowane problematyką czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki:

- opinia Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich Stanisława Trociuka z dnia 27 kwietnia 2026 r.

Warszawa, 27-04-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

II.501.3.2026.DC

**Pan
Paweł Śliz
Przewodniczący
Komisji Sprawiedliwości i Praw
Człowieka**

**Pani
Maria Małgorzata Janyska
Przewodnicząca
Komisji Administracji i Spraw
Wewnętrznych**

Szanowna Pani Posel,

Szanowny Panie Pośle,

w związku z wyznaczeniem terminu I czytania w komisjach sejmowych projektu ustawy *o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia sądowego nadzoru nad kontrolą operacyjną*, druk sejmowy nr 2411, przedkładam uwagi Rzecznika Praw Obywatelskich do ww. projektu ustawy.

1. Wprowadzenie

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną (druk sejmowy nr 2411) jest pierwszą od 2011 r.¹ ustawą, która – przynajmniej na poziomie deklaracyjnym – zmierza do zmniejszenia ryzyka nieproporcjonalnej ingerencji w sferę prywatności jednostki oraz ograniczenia możliwości nadużyć w związku ze stosowanymi działaniami inwigilacyjnymi. Jest to również pierwsza ustawa, która, w założeniu projektodawców, powinna zwiększyć kontrolę i nadzór nad stosowaniem działań operacyjnych.

Projekt ustawy z druku sejmowego 2411 zakłada:

- a) zapewnienie dostępu właściwego sądu do wyników kontroli operacyjnej, także w przypadku, gdy nie uzyskano dowodów na potrzeby postępowania karnego²;
- b) przyznanie sądowi uprawnienia do żądania przedstawienia informacji o prowadzonej kontroli operacyjnej w trakcie jej trwania³;

¹ Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 53, poz. 273) wprowadzała procedurę tzw. zgody następczej, jeśli w trakcie kontroli zarządzonej w jednej sprawie, pozyskano informację o popełnieniu przestępstwa innego niż to, które było objęte kontrolą, albo przestępstwa popełnionego przez inną osobę. Ustawa wprowadzała rygorystyczne terminy i zabraniała wykorzystywać tzw. „przypadkowych znalezisk” w sprawach o przestępstwa inne niż przestępstwa katalogowe. Zob. Raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, s. 72-78. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>.

² Zob.: projektowany art. 19 ust. 14 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 636 z późn. zm.); dalej: ustawa o Policji; projektowany art. 9e ust. 15 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 367), dalej: ustawa o SG; projektowany art. 31 ust. 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 159), dalej: ustawa o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 902 z późn. zm.); dalej: ustawa o ABW; projektowany art. 17 ust. 14 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 712 z późn. zm.); dalej: ustawa o CBA; projektowany art. 31 ust. 13 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 157), dalej: ustawa o SKW; projektowany art. 118 ust. 13 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1131 z późn. zm.); dalej: ustawa o KAS; projektowany art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 34 z późn. zm.); dalej: ustawa o SOP.

³ Zob.: projektowany art. 19 ust. 14 *in fine* ustawy o Policji; projektowany art. 9e ust. 15 *in fine* ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15 *in fine* ustawy o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14 *in fine* ustawy o ABW; projektowany art. 17 ust. 14 *in fine* ustawy o CBA; projektowany art. 31 ust. 13 *in fine* ustawy o SKW; projektowany art. 118 ust. 13 *in fine* ustawy o KAS; projektowany art. 49 ust. 2 *in fine* ustawy o SOP.

- c) przyznanie sądowi i prokuratorowi uprawnienia do przerwania w każdym czasie prowadzonej kontroli operacyjnej⁴;
- d) obowiązek uzasadniania postanowień sądu⁵ i prokuratora⁶ w przedmiocie kontroli operacyjnej;
- e) przyznanie wprost (*explicite*) uprawnienia prokuratorowi do zaskarżenia decyzji sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej⁷ (tj. decyzji o odmowie zastosowania lub przedłużenia kontroli operacyjnej, zarządzenia jej na termin krótszy niż wnioskowany przez prokuratora, postanowienia o przerwaniu kontroli operacyjnej);
- f) zapewnienie właściwemu sądowi dostępu do informacji w przedmiocie zniszczenia materiałów, które nie stanowią informacji potwierdzającej fakt popełnienia przestępstwa albo nie są istotne dla bezpieczeństwa narodowego⁸, jak również wprowadzenia terminów zniszczenia materiałów obejmujących tajemnice prawnie chronione z art. 178 k.p.k. i art. 180 § 2 k.p.k.⁹;

⁴ Zob.: projektowany art. 19 ust. 14a ustawy o Policji; projektowany art. 9e ust. 15a ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15a ustawy o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14a ustawy o ABW; projektowany art. 17 ust. 14a ustawy o CBA; projektowany art. 31 ust. 13a ustawy o SKW; projektowany art. 118 ust. 13a ustawy o KAS; projektowany art. 49a ustawy o SOP.

⁵ Zob. projektowane: art. 19 ust. 10 zd. 3 ustawy o Policji; art. 9e ust. 11 zd. 3 ustawy o SG; art. 31 ust. 11 zd. 3 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 10 zd. 3 ustawy o ABW; art. 17 ust. 10 zd. 3 ustawy o CBA; art. 31 ust. 8 zd. 3 ustawy o SKW; art. 118 ust. 8 zd. 3 ustawy o KAS; art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy o SOP.

⁶ W odniesieniu do postanowienia o przerwaniu kontroli operacyjnej obowiązek uzasadnienia decyzji proponuje się nałożyć na sąd i prokuratora. Zob. projektowany art. 19 ust. 14a *in fine* ustawy o Policji; projektowany art. 9e ust. 15a *in fine* ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15a *in fine* ustawy o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14a *in fine* ustawy o ABW; projektowany art. 17 ust. 14a *in fine* ustawy o CBA; projektowany art. 31 ust. 13a *in fine* ustawy o SKW; projektowany art. 118 ust. 13a *in fine* ustawy o KAS; projektowany art. 49a *in fine* ustawy o SOP.

⁷ Zob. projektowane: art. 19 ust. 20 ustawy o Policji; art. 9e ust. 19 ustawy o SG; art. 31 ust. 15a zd. 2 i 19 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 11a i 14a zd. 2 ustawy o ABW; art. 17 ust. 14a zd. 2 i 17 ustawy o CBA; art. 31 ust. 10 i 13a zd. 2 ustawy o SKW; art. 118 ust. 13a zd. 2 i 16 ustawy o KAS; art. 54 ust. 1 ustawy o SOP.

⁸ Zob. projektowane: art. 19 ust. 17a ustawy o Policji; art. 9e ust. 18a ustawy o SG; art. 31 ust. 18a ustawy o ŻW; art. 27 ust. 16a ustawy o ABW; art. 17 ust. 16a ustawy o CBA; art. 31 ust. 15a ustawy o SKW; art. 118 ust. 16 ustawy o KAS; art. 53 ust. 2 ustawy o SOP.

⁹ Zob. projektowane: art. 19 ust. 15j ustawy o Policji; art. 9e ust. 16j ustawy o SG; art. 31 ust. 16j ustawy o ŻW; art. 27 ust. 15l ustawy o ABW; art. 17 ust. 15j ustawy o CBA; art. 31 ust. 14j ustawy o CBA; art. 122 ust. 4 ustawy o KAS; art. 50 ustawy o SOP.

g) zniesienie uprawnień Inspektora Nadzoru Wewnętrznego do stosowania kontroli operacyjnej¹⁰ i zakupu kontrolowanego¹¹.

Chociaż uzasadnienie projektu¹² nie odnosi się do wyroku ETPC w sprawie Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce¹³, a na etapie prac legislacyjnych przed skierowaniem do Sejmu¹⁴ organy odpowiedzialne za opracowanie (Minister Koordynator ds. Służb Specjalnych) unikały nawiązań do ww. orzeczenia¹⁵, to trudno jest zaprzeczyć koincydencji czasowej związanej z koniecznością wykonania wyroku Trybunału w Strasburgu i podjęciem prac nad opiniowaną ustawą. Dodatkową wskazówką, mogącą potwierdzać tezę, że opiniowana ustawa z druku sejmowego nr 2411 jest związana z wyrokiem Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce,

¹⁰ Art. 11n ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 529).

¹¹ Art. 11o ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

¹² Wyrok ten jest wspomniany w pkt 3 Oceny Skutków Regulacji, gdzie projektodawcy przytaczają badania prawnoporównawcze odnoszące się do systemu nadzoru nad działaniami operacyjnymi w różnych państwach, przede wszystkim europejskich. Co ciekawe, projektodawcy w Ocenie Skutków Regulacji opisują także systemy, gdzie uprawnione ograny sądowe rozpoznają skargi podmiotów indywidualnych w związku z podejmowanymi przeciwko nim działaniami inwigilacyjnymi.

¹³ Wyrok ETPC z 28 maja 2024 r. w sprawie *Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce*, skargi nr 72038/17 i 25237/18.

¹⁴ Poszczególne etapy prac legislacyjnych przed skierowaniem ustawy do Sejmu oraz opinie – chociaż bez opinii podmiotów zewnętrznych z uwagi na brak konsultacji społecznych do opiniowanej ustawy – poszczególnych ministerstw dostępne są na stronie: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12404202>.

¹⁵ Autorzy opiniowanej ustawy, odnosząc się do uwag sformułowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wskazali, że „Na tym tle należy wskazać, że poszczególne rozwiązania zawarte w projekcie mogą odpowiadać na problemy dostrzeżone przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w przywoływanym wyroku w sprawie *Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni p. Polsce*. Niemniej, sam projekt ustawy nie aspiruje do miana regulacji wykonującej to orzeczenie. Prace koncepcyjne w tym zakresie prowadzone są pod auspicjami innego resortu. Zob. dokumenty umieszczone na stronach RCL: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12404202>.

jest to, że (jak się wydaje) inne prace legislacyjne w celu wdrożenia tego orzeczenia nie są prowadzone¹⁶.

Brak nawiązań i odniesień do wyroku w sprawie Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce jest zrozumiałe, ponieważ ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną nie wdraża tego orzeczenia i nie rozwiązuje większości problemów, jakie zdiagnozował ETPC badając krajowe ustawodawstwo dotyczące niejawnej inwigilacji¹⁷. **Deklarowany kierunek zmian, tj. zwiększenie nadzoru sądowego nad niejawną inwigilacją, jest słuszny, ale zmiany są niewystarczające z perspektywy podniesienia (dostosowania) krajowych regulacji do standardu europejskiego, a dodatkowo, można mieć istotne wątpliwości, czy proponowane rozwiązania mają szansę prawidłowego funkcjonowania w praktyce.**

2. Proponowane zmiany w zakresie wzmocnienia prokuratorskiego nadzoru nad kontrolą operacyjną

Ustawa z druku sejmowego nr 2411 w najszerszym zakresie odnosi się do uprawnień sądu w związku z kontrolą operacyjną. Projektodawcy równocześnie proponują zwiększenie uprawnień prokuratora (albo prokuratora właściwego w konkretnej sprawie – jak w ustawie o Policji – albo Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratora Krajowego, np. w ustawie o CBA, czy SKW) w zakresie nadzoru nad kontrolą operacyjną, tj.:

¹⁶ W odpowiedzi na wystąpienie generalne RPO z dnia 7 kwietnia 2026 r., znak sprawy II.519.1068.2022.DC (wystąpienie dostępne pod linkiem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-04/Do_MC_MS_MSWiA_koordinatora_sluzb_retencja_danych_7_04_2026.pdf) dotyczące retencji danych i dostępu do retencyjnych, Ministerstwo Sprawiedliwości w piśmie z dnia 13 kwietnia 2026 r., DPK-I.053.10.2026 wskazało, że w Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzono prace analityczne w zakresie wdrożenia wyroku Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce, a robocze stanowisko zostało przedstawione Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Ministerstwo Sprawiedliwości przywołuje także projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną. Wydaje się zatem, że jeśli prace legislacyjne stricte odnoszące się do wdrożenia ww. wyroku ETPC są prowadzone, to nie są one prowadzone w Ministerstwie Sprawiedliwości. Odpowiedź MS jest dostępna pod linkiem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-04/Odpowiedz_MS_retencja_danych_13_04_2026.pdf.

¹⁷ Szczegółowe uwagi dotyczące zmian legislacyjnych zmierzających do wykonania wyroku ETPC

- wprost przyznają prawo do zaskarżenia decyzji w przedmiocie¹⁸: 1) zastosowania kontroli operacyjnej¹⁹, 2) tzw. zgody następczej w przypadku zarządzenia kontroli w ramach czynności niecierpiących zwłoki²⁰, 3) przerywania kontroli operacyjnej na mocy postanowienia sądu²¹, 4) przedłużenia kontroli operacyjnej²²;

- wprost przyznają uprawnienie do przerywania kontroli operacyjnej zarządzanej na podstawie decyzji sądu²³.

Dotychczas, uprawnienie do wniesienia zażalenia na negatywną – z perspektywy prokuratora składającego wniosek – decyzję sądu było wywodzone z art. 5 ustawy - Prawo o prokuraturze²⁴, który stanowi, że „Prokurator może uczestniczyć na prawach strony lub uczestnika postępowania w każdym postępowaniu prowadzonym przez organy władzy i administracji publicznej, sądy i trybunały, chyba że ustawy stanowią inaczej.”. Przepis ten pozwala prokuratorowi na udział we wszystkich postępowaniach pozakarnych, o ile przepis ustawy szczególnej tego uprawnienia prokuratora wprost nie wyklucza²⁵. **Doprecyzowanie kwestii prawa do zaskarżenia postanowienia sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej jest słusznym kierunkiem zmian. Pozwala bowiem przeciąć ewentualne rozbieżności w praktyce orzeczniczej**

¹⁸ projektowane: art. 19 ust. 20 ustawy o Policji; art. 9e ust. 19 ustawy o SG; art. 31 ust. 15a zd. 2 i 19 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 11a i 14a zd. 2 ustawy o ABW; art. 17 ust. 14a zd. 2 i 17 ustawy o CBA; art. 31 ust. 10 i 13a zd. 2 ustawy o SKW; art. 118 ust. 13a zd. 2 i 16 ustawy o KAS; art. 54 ust. 1 ustawy o SOP.

¹⁸ Zob. projektowane: art. 19 ust. 17a ustawy o Policji; art. 9e ust. 18a ustawy o SG; art. 31 ust. 18a ustawy o ŻW; art. 27 ust. 16a ustawy o ABW; art. 17 ust. 16a ustawy o CBA; art. 31 ust. 15a ustawy o SKW; art. 118 ust. 16 ustawy o KAS; art. 53 ust. 2 ustawy o SOP.

¹⁹ Zob. art. 19 ust. 1 ustawy o Policji; art. 9e ust. 1 ustawy o SG; art. 31 ust. 1 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 1 ustawy o ABW; art. 17 ust. 1 ustawy o CBA; art. 31 ust. 1 ustawy o SKW; art. 118 ust. 1 ustawy o KAS; art. 42 ust. 1 ustawy o SOP.

²⁰ Zob. art. 19 ust. 3 ustawy o Policji; art. 9e ust. 4 ustawy o SG; art. 31 ust. 4 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 3 ustawy o ABW; art. 17 ust. 3 ustawy o CBA; art. 31 ust. 3 ustawy o SKW; art. 118 ust. 3 ustawy o KAS; art. 42 ust. 4 ustawy o SOP.

²¹ Por. projektowany art. 19 ust. 14a ustawy o Policji; projektowany art. 9e ust. 15a ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15a ustawy o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14a ustawy o ABW; projektowany art. 17 ust. 14a ustawy o CBA; projektowany art. 31 ust. 13a ustawy o SKW; projektowany art. 118 ust. 13a ustawy o KAS; projektowany art. 49a ustawy o SOP.

²² Zob. art. 19 ust. 8 i 9 ustawy o Policji; art. 9e ust. 9 i 10 ustawy o SG; art. 31 ust. 9 i 10 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 8 i 9 ustawy o ABW; art. 17 ust. 8 i 9 ustawy o CBA; art. 31 ust. 6 i 7 ustawy o SKW; art. 118 ust. 6 i 7 ustawy o KAS; art. 44 ustawy o SOP.

²³ Zob.: projektowany art. 19 ust. 14a ustawy o Policji; projektowany art. 9e ust. 15a ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15a ustawy o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14a ustawy o ABW; projektowany art. 17 ust. 14a ustawy o CBA; projektowany art. 31 ust. 13a ustawy o SKW; projektowany art. 118 ust. 13a ustawy o KAS; projektowany art. 49a ustawy o SOP.

²⁴ Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 390 z późn. zm.).

²⁵ Zob. szerzej: P. Turek [w:] *Prawo o prokuraturze. Komentarz*, Warszawa 2023, art. 5.

poszczególnych sądów (w szczególności składów Sądu Okręgowego w Warszawie i Sądu Apelacyjnego w Warszawie).

Pozytywnie należy także ocenić wskazanie wprost w przepisach ustawowych uprawnienia/kompetencji prokuratora do przerywania kontroli operacyjnej w każdym czasie. Jednocześnie, proponowane rozwiązania – słusznie – nie przewidują nadania organom kierowniczym poszczególnych służb (m.in. Komendantowi Głównemu Policji, Szefowi ABW, czy Szefowi CBA) uprawnienia do zaskarżenia decyzji prokuratorskiej²⁶. Obecnie możliwość wcześniejszego zakończenia kontroli operacyjnej wynika pośrednio z art. 19 ust. 13 ustawy o Policji²⁷, a także z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2017 r. w sprawie sposobu realizacji czynności prokuratora w ramach kontroli nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi²⁸. Zgodnie z art. 19 ust. 13 ustawy o Policji (oraz analogicznych przepisów w pozostałych ustawach o służbach policyjnych i służbach specjalnych) kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, a prokurator jest zobowiązany do okresowej kontroli pozostających w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych „w odniesieniu do których wyraził zgodę lub nie zarządził ich zaniechania”. **Proponowane rozwiązania usuwają istniejące wątpliwości interpretacyjne w zakresie kompetencji prokuratorskich, wynikające z konieczności rekonstruowania uprawnienia do wydania decyzji o przerywaniu kontroli operacyjnych z rozproszonych przepisów o różnej randze – z przepisów ustawowych, jak i z rozporządzeń wykonawczych.**

Zwiększenie uprawnień nadzorczych prokuratora jest jednak niepełne, ponieważ opiniowana ustawa nie reguluje kwestii przekazania właściwemu prokuratorowi wszystkich materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej w przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania. Na etapie prac

²⁶ Projektowane przepisy wprost przewidują możliwość zaskarżenia postanowienia sądu w przedmiocie przerywania kontroli operacyjnej. W uzasadnieniu do projektu ustawy z druku sejmowego nr 2411 podkreśla się znaczenie roli prokuratora w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych. Zob. uzasadnienie do projektu ustaw o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną, druk sejmowy nr 2411, s. 4. Uzasadnienie dostępne pod linkiem: <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/63F5DE808433ECBCC1258DD90031980F/%24File/2411.pdf>.

²⁷ Oraz analogicznych przepisów pozostałych ustaw regulujących problematykę kontroli operacyjnej, tj.: art. 9e ust. 14 ustawy o SG; art. 31 ust. 14 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 13 ustawy o ABW; art. 17 ust. 13 ustawy o CBA; art. 31 ust. 12 ustawy o SKW; art. 118 ust. 12 ustawy o KAS; art. 49 ust. 1 ustawy o KAS.

²⁸ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2017 r. w sprawie sposobu realizacji czynności prokuratora w ramach kontroli nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1578).

przed skierowaniem ustawy do Sejmu zwracało uwagę na tę kwestię Ministerstwo Sprawiedliwości²⁹, wskazując, że w praktyce zdarzają się sytuacje, kiedy prokurator otrzymuje materiały z kontroli operacyjnej po kilku miesiącach od jej zakończenia, a w przypadku CBA – nawet po upływie dłuższego okresu. Projektodawcy nie zdecydowali się uwzględnić uwag Ministerstwa Sprawiedliwości. Popierając propozycje zgłoszone przez Ministerstwo, dla zwiększenia efektywności zewnętrznej kontroli działalności służb policyjnych i służb specjalnych, celowe jest uzupełnienie przepisów o termin, w jakim uprawniony organ, jest zobowiązany przedstawić całość materiałów zgromadzonych podczas niejawnej inwigilacji³⁰.

Poza zakresem opiniowanej ustawy, należałoby rozważyć kwestię wyczerpującego, ustawowego uregulowania kompetencji nadzorczych prokuratora nad działaniami operacyjnymi. Obecnie ten nadzór jest podzielony pomiędzy rozproszone przepisy ustaw policyjnych i o służbach specjalnych, Prawo o prokuraturze oraz rozporządzenia wykonawcze, zwłaszcza rozporządzenie w sprawie sposobu realizacji czynności prokuratora w ramach kontroli nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi. Prokurator ma ustawowo zagwarantowane uprawnienie do żądania informacji o przebiegu kontroli operacyjnej od organów Policji³¹, SG³², ŻW³³, ABW³⁴, CBA³⁵, SKW³⁶, KAS³⁷ i SOP³⁸ oraz przedstawienia zebranych w czasie kontroli materiałów, a jednocześnie § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu realizacji czynności prokuratora w ramach kontroli nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi pozwala w ramach sprawowanej kontroli wezwać uprawniony organ do udzielenia informacji dotyczących toku czynności i określa termin udzielenia odpowiedzi. Jednocześnie uprawnienie do żądania uzupełnienia wniosku o zastosowanie lub przedłużenie kontroli operacyjnej wynika wyłącznie z § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu realizacji czynności prokuratora w ramach kontroli nad czynnościami operacyjno-

²⁹ Opinia dostępna jest pod linkiem:

<https://legislacja.gov.pl/docs//2/12404202/13169425/13169427/dokument763718.pdf>.

³⁰ W swojej opinii Ministerstwo Sprawiedliwości proponowało wprowadzenie maksymalnego 6 miesięcznego terminu. Zob. opinia MS z 18 lutego 2026 r., KRM-0610-6-26, dostępna pod linkiem: <https://legislacja.gov.pl/docs//2/12404202/13169425/13169427/dokument763718.pdf>.

³¹ Art. 19 ust. 14 ustawy o Policji.

³² Art. 9e ust. 14 ustawy o SG.

³³ Art. 31 ust. 15 ustawy o ŻW.

³⁴ Art. 27 ust. 14 ustawy o ABW.

³⁵ Art. 17 ust. 14 ustawy o CBA.

³⁶ Art. 31 ust. 13 ustawy o SKW.

³⁷ Art. 118 ust. 13 ustawy o KAS.

³⁸ art. 49 ust. 2 ustawy o SOP.

rozpoznawczymi, a z uwagi na znaczenie tego uprawnienia dla ochrony jednostki przed nieuprawnioną ingerencją w sferę jej prywatności, powinno mieć rangę ustawową.

3. Proponowane zmiany w zakresie wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną

Wzmocnienie nadzoru sądowego nad czynnościami operacyjnymi jest zasadniczym celem ustawy. W uzasadnieniu do projektu nowelizacji wskazuje się, że „powierzenie sądom nadzoru nad działaniami uprawnionych podmiotów w tym zakresie ma kluczowe znaczenie dla całego systemu demokratycznego nadzoru nad tymi służbami, ponieważ organy władzy sądowniczej charakteryzują się niezależnością, w tym neutralnością polityczną sędziów, oraz uprawnieniami niezależnego dostępu do informacji o działalności operacyjnej służb.”³⁹. W dalszej części uzasadnienia projektu ustawy, projektodawcy zauważają, że „w obecnym reżimie prawnym dostrzega się obszary nieobjęte nadzorem sądowym, którego sprawowanie jest uzasadnione w demokratycznym państwie prawnym. Aby wyeliminować te luki, projektodawca uznaje za zasadne wprowadzenie następujących rozwiązań prawnych, mając na względzie, że projektowane przepisy są uzupełnieniem już istniejących rozwiązań prawnych przyznających sądom kompetencję w zakresie nadzoru nad działalnością w obszarze prowadzenia kontroli operacyjnej.”⁴⁰. W zakresie wzmocnienia nadzoru sądowego nad czynnościami operacyjnymi projekt przewiduje:

- zapewnienie dostępu właściwego sądu do wyników kontroli operacyjnej, także w przypadku, gdy nie uzyskano dowodów na potrzeby postępowania karnego⁴¹;
- przyznanie sądowi uprawnienia do żądania przedstawienia informacji o prowadzonej kontroli operacyjnej w trakcie jej trwania⁴²;

³⁹ Tak: uzasadnienie do projektu ustaw o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną, druk sejmowy nr 2411, s. 1. Uzasadnienie dostępne pod linkiem: <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/63F5DE808433ECBCC1258DD90031980F/%24File/2411.pdf>.

⁴⁰ Zob. uzasadnienie do projektu ustaw o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną, druk sejmowy nr 2411, s. 2. Uzasadnienie dostępne pod linkiem: <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/63F5DE808433ECBCC1258DD90031980F/%24File/2411.pdf>.

⁴¹ Zob. projektowany: art. 19 ust. 14 ustawy o Policji; art. 9e ust. 15 ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14 ustawy o ABW; art. 17 ust. 14 ustawy o CBA; art. 31 ust. 13 ustawy o SKW; art. 118 ust. 13 ustawy o KAS; art. 49 ust. 2 ustawy o SOP.

⁴² Zob. projektowany: art. 19 ust. 14 *in fine* ustawy o Policji; art. 9e ust. 15 *in fine* ustawy o SG; art. 31 ust. 15 *in fine* ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14 *in fine* ustawy o ABW; art. 17 ust. 14 *in fine* ustawy o CBA; art. 31 ust. 13 *in fine* ustawy o SKW; art. 118 ust. 13 *in fine* ustawy o KAS; art. 49 ust. 2 *in fine* ustawy o SOP.

- przyznanie sądowi uprawnienia do przerwania w każdym czasie prowadzonej kontroli operacyjnej⁴³.

Sam kierunek zmian, zmierzający do zwiększenia uprawnień nadzorczych sądu jest słuszny. Problem jednak w tym, że bez odpowiednich zmian o charakterze administracyjno-organizacyjnym uprawnienia nadzorcze sądu po zarządzeniu kontroli operacyjnej będą uprawnieniami istniejącymi w teorii, a nie w praktyce.

W pierwszej kolejności należy jednak zauważyć, że projektowana ustawa nie zmienia art. 19 ust. 1a ustawy o Policji oraz analogicznych rozwiązań w pozostałych ustawach o służbach policyjnych i służbach specjalnych⁴⁴. Przepis ten stanowi, że wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej „przedstawia się wraz z materiałami uzasadniającymi potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej”. **Sąd nie ma możliwości zapoznać się z całością dokumentacji zebranej przez służby policyjne i specjalne. Dysponuje jedynie materiałami „uzasadniającymi” kontrolę, które zostały wyselekcjonowane przez organy zainteresowane tym, by zgoda na niejawną inwigilację została wyrażona. Nie ma realnej możliwości oceny wniosku o kontrolę operacyjną z perspektywy klauzul subsydiarności, proporcjonalności i konieczności w społeczeństwie demokratycznym (art. 31 ust. 3 Konstytucji), jeśli dysponuje jedynie wycinkowym dostępem do materiałów i nie może z należytą wnikliwością zweryfikować twierdzeń zawartych we wniosku z art. 19 ust. 1 ustawy o Policji⁴⁵. Projektowane przepisy nie przewidują także możliwości zwrócenia się przez sąd orzekający w przedmiocie zastosowania kontroli operacyjnej o uzupełnienie materiałów, czy zażądania przedstawienia zebranych dotychczas informacji.** Organy stosujące kontrolę operacyjną mają obowiązek przedstawić materiały – całość materiałów – zebranych w trakcie kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na wniosek sądu – w trakcie jej trwania. Nadzór sądowy – przynajmniej w teorii – może zaktualizować się dopiero po zarządzeniu niejawnej inwigilacji. Na etapie decydowania o najdolegliwszym wkroczeniu w prywatność jednostki sąd orzekający w przedmiocie kontroli operacyjnej nadal będzie dysponował wyselekcjonowanymi przez służby materiałem „uzasadniającym zarządzenie” tej kontroli, bez możliwości zapoznania się z informacjami w szerszym zakresie.

⁴³ Zob. projektowany: art. 19 ust. 14a ustawy o Policji; art. 9e ust. 15a ustawy o SG; art. 31 ust. 15a ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14a ustawy o ABW; art. 17 ust. 14a ustawy o CBA; art. 31 ust. 13a ustawy o SKW; art. 118 ust. 13a ustawy o KAS; art. 49a ustawy o SOP.

⁴⁴ Tj. art. 9e ust. 1a ustawy o SG; art. 27 ust. 1a ustawy o ABW; art. 17 ust. 1a ustawy o CBA; art. 31 ust. 1a ustawy o SKW; art. 118 ust. 2 ustawy o KAS; art. 31 ust. 1a ustawy o ŻW; art. 44 ust. 3 ustawy o SOP.

⁴⁵ Oraz art. 9e ust. 1 ustawy o SG; art. 27 ust. 1 ustawy o ABW; art. 17 ust. 1 ustawy o CBA; art. 31 ust. 1 ustawy o SKW; art. 118 ust. 1 ustawy o KAS; art. 31 ust. 1 ustawy o ŻW; art. 44 ust. 1 ustawy o SOP.

W tym zakresie projekt nie usuwa jednej z podstawowych wad obowiązującego modelu sądowego nadzoru nad kontrolą operacyjną. Sąd na etapie rozpoznawania wniosku o zarządzenie kontroli operacyjnej nadal będzie orzekać na podstawie materiałów wyselekcjonowanych przez służby, bez możliwości zapoznania się (albo żądania przedstawienia) całości materiałów. Oznacza to, że projekt wzmacnia nadzór sądowy dopiero po rozpoczęciu kontroli, nie zaś w momencie podejmowania decyzji o wkroczeniu w konstytucyjnie chronioną sferę prywatności.

Jeśli zaś chodzi o kwestie związane z nadzorem w trakcie stosowania kontroli operacyjnej oraz po jej zakończeniu, to bez wzmocnienia kadrowego Sądu Okręgowego w Warszawie, decentralizacji rozpoznawania wniosków o kontrolę operacyjną⁴⁶, zmian o charakterze organizacyjnym, tj., żeby sędzia decydujący o niejawniej inwigilacji był sędzią referentem „przypisanym” do danej sprawy, a nie sędzią z dyżuru w danym dniu, wątpliwe jest, by nowo przyznane uprawnienia sądu były wykorzystywane w praktyce.

Zdecydowana większość wniosków o kontrolę operacyjną jest kierowana do Sądu Okręgowego w Warszawie. Mimo, że np. przepisy ustawy o Policji czy o SG⁴⁷ pozwalają na kierowanie wniosków o kontrolę operacyjną do właściwego miejscowo sądu okręgowego⁴⁸, to w praktyce najczęściej wykorzystywany jest tryb zarządzenia kontroli operacyjnej, w którym to sądem właściwym jest Sąd Okręgowy w Warszawie. W jednym z wywiadów, Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie opisała, jak wygląda – od strony

⁴⁶ Zob. szerzej: Raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, s. 52 i nast. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>.

⁴⁷ Przepisy regulują dwa tryby zarządzenia kontroli operacyjnej: dwa tryby zarządzenia kontroli operacyjnej: 1. na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, Komendanta CBŚP, Komendanta BSWP, Komendanta CBZC, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego - Prokuratora Krajowego (względnie: a) Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta BSWSG, komendant oddziału Straży Granicznej; art. 9e ust. 1 ustawy o SG; b) Szefa ABW; art. 27 ust. 1 ustawy o ABW; c) Szefa CBA; art. 17 ust. 1 ustawy o CBA; d) Szefa SKW; art. 31 ust. 1 ustawy o SKW; e) Szefa KAS; art. 118 ust. 1 ustawy o KAS; f) Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej; art. 31 ust. 1 ustawy o ŻW; g) Komendanta SOP; art. 42 ust. 1 ustawy o SOP); 2. na pisemny wniosek komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Policji.

⁴⁸ Właściwość Sądu Okręgowego w Warszawie została wprost wskazana w art. 27 ust. 2 ustawy o ABW, art. 17 ust. 2 ustawy o CBA, art. 118 ust. 1 tiret 1 ustawy o KAS, art. 31 ust. 2 ustawy o SKW, art. 46 ustawy o SOP.

technicznej – rozpoznawanie wniosków w przedmiocie kontroli operacyjnej⁴⁹. Wyjaśniła, że „Na każdy dzień wyznaczany jest dyżur w Kancelarii Tajnej, dyżury te obsługują wydziały karne pierwszoinstancyjne oraz odwoławcze. Łącznie w dyżurach w Kancelarii Tajnej Sądu Okręgowego w Warszawie uczestniczy pięć wydziałów, każdy wydział pełni dyżur w ustalonych z góry okresach miesięcznych. W ramach planów sesji, zastępstw i dyżurów danego wydziału przewodniczący wyznaczają sędziów na konkretny dzień do rozpoznania zarejestrowanych wniosków. Liczba tych wniosków nie jest stała, zazwyczaj kształtuje się od kilkunastu do kilkudziesięciu dziennie. W sytuacji znacznego obciążenia, wpływu kilkudziesięciu wniosków, dodatkowo angażowany jest sędzia dyżurny z wydziału, który w danym miesiącu jest wyznaczony do orzekania w Kancelarii Tajnej.”⁵⁰.

W cytowanym wywiadzie wskazano, że średnio każdego dnia do Sądu Okręgowego w Warszawie wpływa ok. 20 wniosków w przedmiocie kontroli operacyjnej⁵¹ i co do zasady wszystkie są rozpoznawane jednego dnia. Biorąc pod uwagę sposób organizacji pracy kancelarii tajnej, oraz to, że oprócz sędziego przebywa tam pracownik kancelarii tajnej, mający – co do zasady – 8 godzinny dzień pracy, czas, jaki sędzia poświęca na każdy z wniosków o kontrolę operacyjną jest ograniczony. Zakładając bowiem, że wnioski rozpoznawane przez ok. 7 godzin podczas dnia pracy⁵², to średnio czas rozpoznania jednego wniosku wynosi ok. 20 minut. W tym czasie sędzia musi zapoznać się z wnioskiem, materiałami dołączonymi do wniosku uzasadniającymi zastosowanie lub przedłużenie kontroli operacyjnej, podjąć decyzję (rozważyć argumenty wskazane we wniosku i ocenić spełnienie przesłanek) oraz napisać postanowienie, a także – po

⁴⁹ Zob. rozmowę z Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie sędzią Beatą Najjar dostępną na stronie: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/sedzia-beata-najjar-odpowiednio-wzmocniony-sad-moze-lepiej-nadzorowac-kontrolę-operacyjną.536381.html>.

⁵⁰ Zob. rozmowę z Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie sędzią Beatą Najjar dostępną na stronie: <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/sedzia-beata-najjar-odpowiednio-wzmocniony-sad-moze-lepiej-nadzorowac-kontrolę-operacyjną.536381.html>.

⁵¹ Zob. dane statystyczne zaprezentowane w raporcie będącym załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, s. 4 i nast. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>

⁵² Odejmując czas na przerwę 15 minutową przysługującą pracownikowi kancelarii tajnej, jeśli dzień pracy trwa dłużej niż 6 godzin (art. 134 § 1 Kodeksu pracy; Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy; t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 277 z późn. zm.) oraz 5 minut przerwy po każdej godzinie pracy przy komputerze (§ 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe; t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 58).

nowelizacji przepisów – sporządzić uzasadnienie. Żeby nadzór nad kontrolą operacyjną w trakcie jej trwania mógł się zaktualizować, to sędzia musiałby pamiętać w miarę dokładnie sprawę, okoliczności związane z wyrażeniem zgody na kontrolę operacyjną oraz pojawiające się wątpliwości, które skłoniły go do wykonania uprawnień nadzorczych. Warto bowiem zauważyć, że przedstawienie informacji odnośnie do kontroli operacyjnej w trakcie jej trwania odbywa się na żądanie sądu⁵³. **Oczekiwanie, że sędzia z dyżuru, mający szereg innych spraw w referacie, będzie ponadstandardowo zaangażowany w nadzór nad działaniami operacyjnymi w sprawie, którą rozpoznawał przez kilkadziesiąt minut, kilka miesięcy wcześniej, jest nadmiarowe.**

Jeśli sędzia nie sięgnie po dodatkowe informacje w toku prowadzonej kontroli operacyjnej, tj. nie skorzysta z uprawnienia przewidzianego w projektowanym art. 19 ust. 14 ustawy o Policji⁵⁴, nie sięgnie także po uprawnienie z projektowanego art. 19 ust. 14a ustawy o Policji⁵⁵, tj. nie przerwie kontroli operacyjnej przed upływem maksymalnego terminu, na jaki kontrola została zarządzona. Jeśli bowiem „nie sprawdzi”, czy w sprawie nie pojawiły się jakieś nieprawidłowości albo nie ustali, że kontrola jest kontynuowana, mimo zrealizowania celu kontroli, to nie wyda postanowienia o przerwaniu (zakończeniu) kontroli operacyjnej.

W tym kontekście warto zauważyć, że efektywność projektowanych uprawnień nadzorczych sądu będzie zależała nie tylko od ich formalnego przyznania w przepisach ustawowych, ale również od stworzenia takich warunków organizacyjnych, w których ich wykonywanie będzie możliwe w ramach zwyczajnej pracy orzeczniczej. Model wzmocnionego sądowego nadzoru nad kontrolą operacyjną nie powinien opierać się na założeniu ponadstandardowego zaangażowania sędziego, jego pracy poza zwyczajnymi godzinami wykonywania obowiązków służbowych ani konieczności odtwarzania po czasie okoliczności sprawy rozpoznawanej incydentalnie w ramach dyżuru pełnionego przez jeden dzień, raz na

⁵³ Zob. projektowany art. 19 ust. 14 *in fine* ustawy o Policji; projektowany art. 9e ust. 15 *in fine* ustawy o SG; projektowany art. 31 ust. 15 *in fine* ustawy o ŻW; projektowany art. 27 ust. 14 *in fine* ustawy o ABW; projektowany art. 17 ust. 14 *in fine* ustawy o CBA; projektowany art. 31 ust. 13 *in fine* ustawy o SKW; projektowany art. 118 ust. 13 *in fine* ustawy o KAS; projektowany art. 49 ust. 2 *in fine* ustawy o SOP.

⁵⁴ A także: projektowanym: art. 9e ust. 15 *in fine* ustawy o SG; art. 31 ust. 15 *in fine* ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14 *in fine* ustawy o ABW; art. 17 ust. 14 *in fine* ustawy o CBA; art. 31 ust. 13 *in fine* ustawy o SKW; art. 118 ust. 13 *in fine* ustawy o KAS; art. 49 ust. 2 *in fine* ustawy o SOP.

⁵⁵ A także projektowany: art. 9e ust. 15a ustawy o SG; art. 31 ust. 15a ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14a ustawy o ABW; art. 17 ust. 14a ustawy o CBA; art. 31 ust. 13a ustawy o SKW; art. 118 ust. 13a ustawy o KAS; art. 49a ustawy o SOP.

kilka miesięcy. Przeciwnie, **system powinien być ukształtowany w taki sposób, aby sędzia – w ramach zwykłego referatu i przy normalnym obciążeniu obowiązkami – mógł w sposób rzeczywisty korzystać z przyznanych mu kompetencji nadzorczych.** Tymczasem projektowane rozwiązania zdają się zakładać, że sąd będzie wykonywał część uprawnień nadzorczych z własnej inicjatywy, w oparciu o uprzednią znajomość sprawy i dostrzeżenie potrzeby ponownego sięgnięcia do materiałów już po zarządzeniu kontroli operacyjnej. **W praktyce oznacza to, że uruchomienie mechanizmu nadzoru może zależeć od tego, czy dana sprawa z jakichś względów zapadła sędziemu w pamięć, na przykład ze względu na osobę figuranta albo nietypowość okoliczności faktycznych.** Tego rodzaju model trudno jednak uznać za wystarczający, skoro nie opiera się on na zobiektywizowanych przesłankach ustawowych, ale w znacznej mierze na incydentalnej pamięci o sprawie i indywidualnej wrażliwości sędziego. Projekt nie przewiduje przy tym żadnych kryteriów, które wskazywałyby, kiedy po stronie sądu powinna aktualizować się potrzeba sięgnięcia po instrumenty nadzorcze w toku trwającej kontroli operacyjnej (np. z uwagi na osobę figuranta, charakter zarzutów, możliwość ingerencji w tajemnice prawnie chronione). W konsekwencji istnieje ryzyko, że korzystanie z kompetencji nadzorczych, jeśli się wydarzy w praktyce, będzie miało charakter niejednolity i uznaniowy.

Z perspektywy jednostki i gwarancji poszanowania prawa do prywatności pożądane byłoby takie ukształtowanie przepisów odnoszących się do nadzoru sądu nad czynnościami operacyjnymi, w którym jego uruchomienie nie zależy od ponadprzeciętnego zaangażowania konkretnego sędziego ani od tego, czy dana sprawa „pozostała mu w pamięci”, ale od rozwiązań systemowych pozwalających na rzeczywiste i regularne wykonywanie funkcji nadzorczych.

Projektowane przepisy przyznają sądowi prawo do żądania przedstawienia zebranych w sprawie materiałów⁵⁶. Pojawia się jednak pytanie, w jakiej formie organy stosujące kontrolę operacyjną mają te materiały przedstawić i jak sąd ma się z nimi zapoznać. Trudno bowiem sobie wyobrazić sytuację – z perspektywy organizacyjnej – w której sąd, chcąc skorzystać z uprawnień nadzorczych, byłby zobowiązany odsłuchać kilkadziesiąt czy kilkaset godzin nagrań z rozmów telefonicznych, jakie utrwalono w okresie 2 czy 3 miesięcy kontroli operacyjnej. Utrwalone rozmowy nie będą zawsze dotyczyć działalności przestępczej, ale mogą tam również znajdować się rozmowy z bliskimi

⁵⁶ Projektowane: art. 19 ust. 14 ustawy o Policji; art. 9e ust. 15 *in fine* ustawy o SG; art. 31 ust. 15 *in fine* ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14 *in fine* ustawy o ABW; art. 17 ust. 14 *in fine* ustawy o CBA; art. 31 ust. 13 *in fine* ustawy o SKW; art. 118 ust. 13 *in fine* ustawy o KAS; art. 49 ust. 2 *in fine* ustawy o SOP.

osobami (np. z żoną, czy partnerką albo mężem lub partnerem, względnie kochankiem lub kochanką) o zwykłych, codziennych rzeczach. Bez selekcji nagrań, czy dołączenia do nagrań transkrypcji rozmów, skorzystanie z uprawnień nadzorczych w tej formie wydaje się mało prawdopodobne. Nie z uwagi na brak chęci, ale z uwagi np. na możliwości i zasady funkcjonowania kancelarii tajnej, konieczność realizowania przez sędziego standardowych obowiązków orzeczniczych w sprawach ze swojego referatu, oraz zwykle ograniczenia czasowe. Chcąc odsłuchać np. 60 godzin rozmów telefonicznych z 1 miesiąca kontroli operacyjnej, sędzia musiałby spędzić 7,5 dnia w kancelarii tajnej, słuchając rozmów przez 8 godzin dziennie. Nie jest to wykonalne.

Projekt przewiduje także wprowadzenie obowiązku informowania sądu o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu⁵⁷. Pojawia się jednak pytanie, jaki sąd należy poinformować? Czy sąd właściwy, ten który wyrażał zgodę na kontrolę operacyjną, czy **ten sam skład**⁵⁸ sądu właściwego, tj. tego konkretnego sędziego, który wydawał zgodę na zastosowanie lub przedłużenie kontroli operacyjnej? Z uzasadnienia projektu nowelizacji nie wynika, kogo konkretnie należy poinformować. Jeśli zaś projektowane rozwiązania wejdą w życie, to w praktyce może dochodzić do sytuacji, kiedy jeden sędzia wydaje zgodę na kontrolę operacyjną, drugi sędzia na przedłużenie kontroli operacyjnej, a trzeci sędzia – będący akurat w tym dniu na dyżurze – otrzyma informację o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu. Z tej perspektywy, konieczność poinformowania o wynikach zakończonej kontroli operacyjnej jest dodatkowym obowiązkiem dla organów stosujących niejawną inwigilację wyłącznie o charakterze formalnym.

Podsumowując, sama idea wzmocnienia nadzoru sądowego nad czynnościami operacyjnymi jest słuszna. Sposób jej wdrożenia w przepisach opiniowanej ustawy budzi jednak zasadnicze wątpliwości odnośnie do możliwości sprawowania realnego nadzoru w praktyce. Opiniowana ustawa wzmacnia – na poziomie ustawowym – nadzór sądu po zarządzeniu kontroli operacyjnej, nie usuwa natomiast ograniczeń związanych z oceną zasadności samego wniosku o zastosowanie tego środka inwigilacyjnego. Projekt nie zmienia tego, że sąd rozpoznaje wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej wyłącznie na podstawie wyselekcjonowanych materiałów przedstawionych przez

⁵⁷ Projektowane: art. 19 ust. 14 ustawy o Policji; art. 9e ust. 15 ustawy o SG; art. 31 ust. 15 ustawy o ŻW; art. 27 ust. 14 ustawy o ABW; art. 17 ust. 14 ustawy o CBA; art. 31 ust. 13 ustawy o SKW; art. 118 ust. 13 ustawy o KAS; art. 49 ust. 2 ustawy o SOP.

⁵⁸ Por. art. 463 § 1 k.p.k., który stanowi, że sąd, a którego postanowienie złożono zażalenie, może je uwzględnić, jeżeli orzeka w tym samym składzie, w którym wydał zaskarżone postanowienie. Chodzi o ten sam skład osobowy sądu, wydający zaskarżoną decyzję procesową. Por.: J. Zagrodnik [w:] M. Burdzik i in., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2024, art. 463.

służby, bez możliwości zapoznania się z całością zgromadzonych informacji albo żądania ich przedstawienia jeszcze przed wydaniem zgody na kontrolę operacyjną.

Przy obecnym systemie rozpoznawania wniosków o kontrolę operacyjną można mieć wątpliwości, czy sądy będą korzystać z nowych uprawnień nadzorczych w sposób jednolity i przewidywalny dla jednostki. Przedstawienie informacji o przebiegu kontroli w trakcie jej trwania następuje na żądanie sądu, a uruchomienie tego mechanizmu wymaga uprzedniego dostrzeżenia potrzeby sięgnięcia po dodatkowe informacje. Bez zwrócenia się o informacje odnośnie do kontroli operacyjnej i bez zapoznania się z materiałami, sąd nigdy nie skorzysta z uprawnienia do przerywania niejawniej inwigilacji przez upływem maksymalnego czasu, na jaki kontrola została zarządzona. Wydaje się, że projektowane przepisy zakładają, że sąd będzie korzystał z części nowych uprawnień z własnej inicjatywy, w oparciu o pamięć o sprawie oraz ocenę, czy zachodzi potrzeba ponownego sięgnięcia do materiałów. Przepisy nie wprowadzają żadnych przykładowych kryteriów, kiedy sąd powinien skorzystać ze szczególnych uprawnień

Projekt nie rozstrzyga także kwestii praktycznych związanych z wykonywaniem nowych uprawnień, w szczególności formy przedstawiania materiałów z kontroli operacyjnej (czy sąd ma odsłuchiwać nagrania, czy dołączone zostaną stenogramy, itp.) oraz tego, któremu konkretnie sądowi mają być przekazywane informacje o wynikach kontroli po jej zakończeniu (temu sędziemu, który jest w danym dniu na dyżurze, czy temu, który decydował o zastosowaniu lub przedłużeniu kontroli operacyjnej).

Opiniowana ustawa nie odnosi się także do kwestii kontroli sądowej ex post, tj. kontroli czynności operacyjnych sprawowanej przez sąd *meriti*, orzekający w sprawie karnej. Decyzja sądu o zarządzeniu kontroli operacyjnej nie jest ostateczna w tym rozumieniu, że sąd orzekający w sprawie weryfikuje podstawy podjęcia działań operacyjnych, ich legalność, prawidłowość, zasadność oraz konieczność w demokratycznym społeczeństwie. W postanowieniu z dnia 22 września 2008 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że „niezbędnym warunkiem uznania materiałów, zdobytych w rezultacie takiej czynności, za dowód w postępowaniu karnym, podlegający ujawnieniu na podstawie art. 393 § 1 k.p.k., jest stwierdzenie, że do jego uzyskania i utrwalenia doszło w sposób odpowiadający ustawowym rygorom, właściwym dla różnych kategorii zagrożeń porządku prawnego, w związku z którymi czynności te są podejmowane”⁵⁹. Do dokonania takiej oceny konieczne jest uzyskanie dostępu do dokumentów sporządzonych w związku z zarządzeniem kontroli

⁵⁹ Postanowienie SN z 22.09.2009 r., III KK 58/09.

operacyjnej, przede wszystkim do wniosku o zarządzenie kontroli operacyjnej (oraz o przedłużenie kontroli, jeśli takie wnioski były kierowane) wraz z jego uzasadnieniem oraz do postanowienia sądu i każdej kolejnej decyzji, jaka była podejmowana w toku niejawnego inwigilacji. W praktyce zdarzają się sytuacje, kiedy w aktach niejawnego, przekazanych do sądu *meriti*, brak jest pełnych wniosków o zastosowanie i przedłużenie kontroli operacyjnej, tj. znajdują się „wyciągi” z wniosku o zastosowanie kontroli operacyjnej, bez uzasadnienia. Także decyzja sądu, postanowienie o zastosowaniu kontroli operacyjnej nie zawiera uzasadnienia (obowiązek – ustawowy – sporządzenia uzasadnienia wprowadza dopiero opiniowana ustawa). Sąd orzekający w sprawie, dysponując takim materiałem, nie jest w stanie ocenić *ex post*, czy w sprawie istniały podstawy do tak dolegliwego wkroczenia w prywatność jednostki⁶⁰. Brak jest także przepisów, które zobowiązywałyby organy stosujące niejawną inwigilację, tj. służby policyjne i służby specjalne, do przedstawienia na żądanie sądu materiałów, które pozyskano przed zarządzeniem kontroli operacyjnej, a które zostały przedłożone sądowi w celu uzyskania jego zgody na stosowanie tego środka⁶¹.

Dla kompletności sądowego nadzoru i sądowej kontroli czynności operacyjno-rozpoznawczych konieczne jest wprowadzenie rozwiązań, które zagwarantują, że sąd *meriti*, orzekający w sprawie karnej, w której znajdują się materiały pochodzące z czynności operacyjno-rozpoznawczych, będzie:

- dysponował pełną treścią wniosku o zastosowanie lub przedłużenie wniosku o kontrolę operacyjną,
- mógł zażądać przedstawienia materiałów, jakie znajdowały się w posiadaniu uprawnionej służby policyjnej albo służby specjalnej, a które były podstawą do skierowania wniosku o kontrolę operacyjną.

4. Zasady niszczenia materiałów nieprzydatnych albo zawierających informacje objęte tajemnicami

Proponowane zmiany w art. 19 ust. 15j ustawy o Policji; art. 9e ust. 16j ustawy o SG; art. 31 ust. 16j ustawy o ŻW; art. 27 ust. 15l ustawy o ABW; art. 17 ust. 15j ustawy o CBA; art.

⁶⁰ Zob. uzasadnienie wyroku SA we Wrocławiu z dnia 11 maja 2023 r., II AKa 480/21.

⁶¹ Zob. szerzej raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, s. 67 i nast. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>.

31 ust. 14j ustawy o CBA; art. 122 ust. 4 ustawy o KAS; art. 50 ustawy o SOP przewidują, że:

- **także sąd**, a nie tylko prokurator, jak jest obecnie, **będzie informowany o zniszczeniu materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne** (np. nagrań zawierających tajemnicę obrończą) oraz materiałów zawierających tajemnice prawnie chronione z art. 180 § 2 k.p.k., jeśli sąd nie podjął decyzji o wykorzystaniu materiałów zawierających te tajemnice⁶²;

- wprowadzenie terminu wykonania zarządzenia sądu o zniszczeniu materiałów zawierających tajemnice prawnie chronione albo materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zarządzenia, z możliwością jednorazowego przedłużenia o kolejne 3 miesiące.

Co do zasady, ww. projektowane przepisy należy ocenić pozytywnie. Jednak skoro ustawodawca wprowadza terminy niszczenia materiałów niewykorzystywalnych w postępowaniu karnym, to powinien także wprowadzić precyzyjny termin do poinformowania sądu o wykonaniu zarządzenia. Posłużenie się zwrotem niedookreślonym „niezwłocznie” nie jest zasadne. Niezwłocznie to bowiem tak szybko, jak to jest możliwe w danych okolicznościach, zaś pojęcie „niezwłoczności” zdezwuowało się w przestrzeni publicznej. Dodatkowo, to służby policyjne i służby specjalne będą oceniały, czy przesłanka „niezwłoczności” poinformowania sądu o zniszczeniu materiałów się zaktualizowała. Jednocześnie, ani sądowi ani prokuratorowi nie przyznano w opiniowanej ustawie prawa do żądania przedstawienia informacji o zniszczeniu materiałów, o których mowa w art. 19 ust. 15j ustawy o Policji⁶³. **Dla zwiększenia gwarancji rzeczywistego zniszczenia materiałów celowe byłoby wprowadzenie precyzyjnego terminu, w którym odpowiedni organ byłby zobowiązany do poinformowania o wykonaniu zarządzenia i zniszczeniu materiałów, np. w terminie 7 albo 1. dni od dnia, w którym dokonano protokolarnego zniszczenia materiałów.**

Projektowane przepisy art. 19 ust. 17a ustawy o Policji; art. 9e ust. 18a ustawy o SG; art. 31 ust. 18a ustawy o ŻW; art. 27 ust. 16a ustawy o ABW; art. 17 ust. 16a ustawy o CBA; art. 31 ust. 15a ustawy o SKW; art. 118 ust. 16 ustawy o KAS; art. 53 ust. 2 ustawy o SOP zobowiązują do niezwłocznego poinformowania sądu – a nie tylko prokuratora, jak jest

⁶² Por. art. 19 ust. 15h ustawy o Policji; art. 9e ust. 16h ustawy o SG; art. 31 ust. 16h ustawy o ŻW; art. 27 ust. 15j ustawy o ABW; art. 17 ust. 15h ustawy o CBA; art. 31 ust. 14h ustawy o SKW; art. 122 ust. 4 ustawy o KAS; art. 48 ust. 4 ustawy o SOP.

⁶³ Oraz analogicznych przepisach pozostałych ustaw.

obecnie – o zniszczeniu materiałów niezawierających dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub dowodów mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego. W odniesieniu do ww. przepisów, można mieć trzy zastrzeżenia.

Po pierwsze, trudno zrozumieć – i uzasadnienie do opiniowanej ustawy również tego nie wyjaśnia – dlaczego projektodawcy nie wprowadzili terminów niszczenia materiałów zbędnych/nieprzydatnych dla postępowania karnego, skoro takie terminy zaproponowano w art. 19 ust. 15j ustawy o Policji i analogicznych przepisach ustaw o służbach policyjnych i służbach specjalnych. Celowe jest doprecyzowanie art. 19 ust. 17a ustawy o Policji, art. 9e ust. 18a ustawy o SG, art. 31 ust. 18a ustawy o ŻW, art. 27 ust. 16a ustawy o ABW, art. 17 ust. 16a ustawy o CBA, art. 31 ust. 15a ustawy o SKW, art. 118 ust. 16 ustawy o KAS, art. 53 ust. 2 ustawy o SOP i wskazanie, że zniszczenia materiałów dokonuje się w ciągu 3 miesięcy od daty wydania zarządzenia o zniszczeniu materiałów, z możliwością jednorazowego przedłużenia o kolejne 3 miesiące.

Po drugie, celowe byłoby doprecyzowanie, w jakim terminie od daty zakończenia działań operacyjnych, uprawniony organ jest zobowiązany podjąć decyzję o zniszczeniu materiałów z art. 19 ust. 15h ustawy o Policji, art. 9e ust. 16h ustawy o SG, art. 31 ust. 16h ustawy o ŻW, art. 27 ust. 15j ustawy o ABW, art. 17 ust. 15h ustawy o CBA, art. 31 ust. 14h ustawy o SKW, art. 122 ust. 4 ustawy o KAS lub art. 48 ust. 4 ustawy o SOP. Obecnie przepisy nie przewidują żadnych terminów przechowywania tych materiałów. Warto zwrócić uwagę, że materiały pochodzące z kontroli operacyjnej zawierają dane osobowe, a przechowywanie materiałów zawierających dane osobowe, jest także ich przetwarzaniem, które musi mieć podstawę prawną i powinno być ograniczone czasowo⁶⁴. Decyzja o zniszczeniu materiałów nieprzydatnych dla postępowania karnego powinna zapaść np. po upływie 3 lub 6 miesięcy od zakończenia działań operacyjnych. Zapobiegłoby to sytuacji, w której materiały byłyby przechowywane „na wszelki wypadek”, w celu wykorzystania ich w odpowiednim momencie przeciwko konkretnej osobie⁶⁵.

⁶⁴ Zob. szerzej raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprosesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, s. 75 i nast. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>.

⁶⁵ Por. stan faktyczny z wyroku SA we Wrocławiu z dnia 11 maja 2023 r., II AKa 480/21, gdzie materiały zebrane podczas kontroli operacyjnej „czekały” kilka lat zanim zostały wykorzystane.

Po trzecie, należy powtórzyć uwagę sformułowaną w odniesieniu do „niezwłocznego” poinformowania o protokolarnym i komisyjnym zniszczeniu materiałów nieprzydatnych dla postępowania karnego. Dla zwiększenia gwarancji rzeczywistego zniszczenia materiałów celowe byłoby wprowadzenie precyzyjnego terminu, w którym odpowiedni organ byłby zobowiązany do poinformowania o wykonaniu zarządzenia i zniszczeniu materiałów, np. w terminie 7 albo 14 dni od dnia, w którym dokonano protokolarnego zniszczenia materiałów.

5. Informowanie opinii publicznej o danych statystycznych

Opiniowana ustawa w art. 2 pkt 7 proponuje wprowadzenie obowiązku przedstawiania informacji odnośnie do kontroli operacyjnej Sejmowi i Senatowi stosowanej przez Straż Graniczną. Proponowany art. 9e ust. 21 ustawy o SG jest wzorowany na art. 19 ust. 22 ustawy o Policji.

Propozycja zwiększenia obowiązków informacyjnych wobec społeczeństwa w zakresie działań operacyjnych jest słuszna, zaś proponowana zmiana zasługuje na pełną aprobatę. Niemniej, wydaje się, że nie ma formalnych przeszkód, by bardziej szczegółowe informacje odnośnie do kontroli operacyjnej byłyby przekazywane również przez CBA, Żandarmerię Wojskową, czy KAS. Częściowo te służby i tak realizują obowiązek informacyjny w ramach danych i sprawozdania prezentowanego na podstawie art. 11 ustawy - Prawo o prokuraturze. Poinformowanie społeczeństwa o liczbie wniosków, rodzajach przestępstw, w sprawach, o które były kierowane, itp., sprzyjałoby transparentności działań i umożliwiłoby społeczeństwu pozyskanie informacji istotnych z perspektywy prawa do prywatności. Jednocześnie ww. służby, w przeciwieństwie do SOP, ABW czy SKW, raczej nie prowadzą działań operacyjnych w sprawach kluczowych dla bezpieczeństwa najważniejszych osób w Państwie, czy działań operacyjnych w sprawach dotyczących bezpieczeństwa narodowego, czy ochrony suwerenności. Rozszerzenie obowiązku informacyjnego nie wiązałoby się zatem z żadnymi negatywnymi konsekwencjami z perspektywy bezpieczeństwa Państwa, a pomogłoby budować społeczne zaufanie do działań służb policyjnych i służb specjalnych.

6. Nowelizacja ustawy o z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁶⁶

⁶⁶ Ustawa z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 529).

W ustawie o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych proponuje się:

- zniesienie uprawnienia Inspektora Nadzoru Wewnętrznego do stosowania kontroli operacyjnej (art. 11n ww. ustawy) i zakupu kontrolowanego (art. 11o ww. ustawy);
- ograniczenie zakresu przedmiotowego spraw, w których Inspektor Nadzoru Wewnętrznego mógłby skorzystać z informacji stanowiących tajemnice m.in. tajemnicę skarbową, tajemnicę zawodową, tajemnicę bankową itp. (por. art. 11p ust. 1 ww. ustawy) do przestępstw z art. 228 § 1 i 3-6 k.k., art. 229 § 1 i 3-5 k.k., art. 230 § 1 k.k., art. 230a § 1 k.k., art. 231 k.k., art. 245 k.k., art. 246 k.k., art. 258 k.k., art. 269 k.k. oraz art. 299 § 1, 2, 5 i 6 k.k.;
- doprecyzowanie zasad udziału prokuratora w posiedzeniach sądu prowadzonych w trybie art. 11p ust. 7 i 11 ustawy szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Zniesienie uprawnienia Inspektora Nadzoru Wewnętrznego do prowadzenia kontroli operacyjnej i zakupu kontrolowanego, jest zmianą pozytywną, chociaż – jak wynika z danych statystycznych prezentowanych w trybie art. 11 ustawy - Prawo o prokuraturze, Inspektorzy i tak nie korzystali z przyznanych im kompetencji⁶⁷. Zmiana zatem jest w zasadzie dostosowaniem stanu prawnego do istniejącej rzeczywistości, co nie zmienia pozytywnej oceny kierunku zmian.

Ograniczenie zakresu przedmiotowego spraw, w których Inspektor Nadzoru Wewnętrznego miałby prawo skorzystać z kompetencji z art. 11p ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych,

⁶⁷ Zob. dane statystyczne zaprezentowane w raporcie będącym załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, s. 4 i nast. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>

również wydaje się pozytywną zmianą – co do ogólnego kierunku zmian⁶⁸. **Jednak sam dobór przestępstw z projektowanego art. 11p ust. 1 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych wydaje się dość przypadkowy.** Trudno bowiem zrozumieć, dlaczego w katalogu znalazł się art. 269 k.k., a brak jest art. 265 § 1 i 2 k.k., czy 267 § 1 i 4 k.k., czy art. 266 § 2 k.k. Podobnie, wątpliwości budzi pozostawienie poza zakresem opiniowanej ustawy art. 271 § 1 i 3 k.k. Uzasadnienie do projektu z druku sejmowego nr 2411 nie wyjaśnia także, dlaczego w katalogu przestępstw brak jest czynów z rozdziału XVII k.k., m.in. przestępstwa szpiegostwa (art. 130 k.k.). Katalog czynów zabronionych powinien być z jednej strony odpowiednio wąski, ale z drugiej gwarantować ochronę interesu publicznego, zwłaszcza w sytuacji, gdy osobami objętymi nadzorem na podstawie ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych są funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa oraz Państwowej Straży Pożarnej (art. 1a pkt 1). Projektowany art. 11p ust. 1 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych wymaga uzupełnienia przynajmniej o przestępstwa z rozdziału XVII oraz ww. czyny zabronione z k.k.

Projektowany art. 11p ust. 7 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, doprecyzowując zasady udziału uczestników postępowania w posiedzeniach sądu w przedmiocie wyrażenia zgody na udostępnienie informacji i danych objętych tajemnicą skarbową, bankową, ubezpieczeniową oraz innymi tajemnicami ustawowo chronionymi, a także danych identyfikacyjnych i finansowych, służących zapobieganiu, wykrywaniu i dokumentowaniu określonych w ww. ustawie przestępstw, wyłącza możliwość udziału prokuratora. Projektowany art. 11p ust. 7 zd. 3 ww. ustawy wprost stanowi, że w posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie Inspektor Nadzoru Wewnętrznego.

Projektowany przepis art. 11p ust. 7 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jest – jak się wydaje – jedynym przepisem w systemie prawa, który wyłącza zastosowanie art. 5 ustawy - Prawo o prokuraturze. W piśmiennictwie wskazuje się, że „Istota art. 5

⁶⁸ Odnośnie do nadmiernie rozbudowanych katalogów przestępstw w sprawach, o które możliwe jest prowadzenie działań operacyjnych zob. raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprosesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”, dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>

polega na tym, że prokurator może uczestniczyć na prawach strony lub uczestnika nie tylko w tych postępowaniach, które wyraźnie taki udział przewidują, a więc w szczególności – poza postępowaniem karnym – w postępowaniu cywilnym (art. 7 k.p.c.⁶⁹), administracyjnym (art. 182 i 183 k.p.a.⁷⁰) i przed sądami administracyjnymi (art. 8 § 1 p.p.s.a.⁷¹), ale też w każdym innym postępowaniu, o ile ustawa je regulująca jego uczestnictwa nie wyklucza. **Ponieważ do chwili obecnej nie istnieje żaden przepis ustawy szczególnej wykluczający *expressis verbis* udział prokuratora w takim czy innym postępowaniu, jedyne zawężenie kompetencji prokuratora polega na sprecyzowaniu w art. 5 pr. prok., że chodzi o postępowania przed sądami, trybunałami, organami administracji publicznej i organami władzy publicznej.**⁷² W uzasadnieniu do opiniowanej ustawy z druku sejmowego nr 2411 nie wyjaśniono tej zmiany. Wydaje się ona o tyle interesująca, że **projektowany art. 11p ust. 7 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych będzie pierwszym przepisem w systemie prawa, który ograniczy zastosowanie art. 5 ustawy - Prawa o prokuraturze.** Pojawia się jednak pytanie, dlaczego w ustawie, której celem było/jest zwiększenie nadzoru nad działalnością służb specjalnych i policyjnych, proponuje się rozwiązanie, które w odniesieniu do ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pozbawia prokuratora dostępu do informacji, kiedy uprawniony podmiot/organ ma podejrzenie, że doszło do popełnienia przestępstwa. Proponowane zmiany przewidują, że działania o charakterze niejawnej inwigilacji (ale nie w wymiarze kontroli operacyjnej) mogą zostać podjęte przez Inspektora Nadzoru Wewnętrznego, kiedy „jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom” (...) „ich wykrycia, ustalenia ich sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości”. Występując o dostęp do informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione, Inspektor Nadzoru Wewnętrznego ma zatem uzasadnione podejrzenie, że doszło do popełnienia czynu zabronionego, ale na etapie działań operacyjnych, nie ma obowiązku poinformowania prokuratora np. o tym, że będzie występował do sądu o uchylenie tajemnicy bankowej (art. 11p ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 11p ust. 3 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych). Konieczność

⁶⁹ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 468 z późn. zm.).

⁷⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).

⁷¹ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 143 z późn. zm.).

⁷² P. Turek [w:] *Prawo o prokuraturze. Komentarz*, Warszawa 2023, art. 5.

poinformowania prokuratora o skorzystaniu z uprawnienia z art. 11p ust. 1 ww. ustawy pojawi się dopiero w sytuacji, gdy Inspektor Nadzoru Wewnętrznego będzie chciał skorzystać z możliwości z art. 11p ust. 10 ww. ustawy, tj. niepoinformowania osoby, której dane i informacje pozyskano, o pozyskaniu tych danych. W posiedzeniu prowadzonym na podstawie art. 11p ust. 11 ww. ustawy, projektowane przepisy przewidują udział prokuratora i Inspektora Nadzoru Wewnętrznego.

Zestawienie projektowanych art. 11p ust. 7 i 11 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych prowadzi do wniosku, że projektodawca w sposób świadomy różnicuje udział prokuratora na poszczególnych etapach tej samej procedury. Na etapie rozpoznawania wniosku o wyrażenie zgody na udostępnienie informacji i danych objętych tajemnicami prawnie chronionymi udział prokuratora został wyłączony, natomiast na etapie rozpoznawania wniosku o niepoinformowanie osoby, której dane pozyskano, projekt przewiduje już jego udział. Nie wydaje się to rozwiązaniem przypadkowym, choć nie w pełni zrozumiałym. Skoro oba te etapy dotyczą czynności podejmowanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa oraz pozyskiwaniem danych objętych szczególną ochroną, powstaje pytanie, dlaczego na wcześniejszym etapie projektodawca zdecydował się pozostawić wiedzę o planowanym sięgnięciu po te informacje wyłącznie w ramach struktur podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, w możliwie wąskim obiegu instytucjonalnym, dbając o to, by o działaniach z art. 11p ust. 1 ww. ustawy prokurator nie dowiedział się, o ile nie zaktualizuje się konieczność sięgnięcia po uprawnienie z art. 11p ust. 10 ww. ustawy. **Przepis art. 11p ust. 7 zd. 3 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych powinien zostać zmieniony w taki sposób, by prokurator miał prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu i miał takie same uprawnienia na każdym etapie procedury sięgania po informacje objęte tajemnicami.**

7. Wnioski

Próbując podsumować całość uwag, w pierwszej kolejności należy podkreślić, że opiniowany projekt można ocenić pozytywnie co do deklarowanego kierunku zmian. Po raz pierwszy od wielu lat ustawodawca podejmuje próbę wzmocnienia nadzoru zewnętrznego (sądowego i prokuratorskiego) nad kontrolą operacyjną.

Na aprobatę zasługuje przede wszystkim:

- wprowadzenie obowiązku uzasadniania postanowień w przedmiocie kontroli operacyjnej⁷³;
- ustawowe doprecyzowanie uprawnień prokuratora, tj. wyraźne przyznanie mu prawa do zaskarżania postanowień sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej oraz jednoznaczne wskazanie, że może on przerwać kontrolę operacyjną w każdym czasie;
- objęcie sądu obowiązkiem informowania o zniszczeniu materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne albo które nie mają znaczenia dla postępowania karnego, jak również wprowadzenie terminów niszczenia części materiałów „niewykorzystywalnych” w postępowaniu karnym (tj. zawierających tajemnice prawnie chronione z art. 178 k.p.k., 178a k.p.k. lub art. 180 § 2 k.p.k. – w odniesieniu do tego przepisu, o ile sąd nie podjął decyzji o uchyleniu/zwolnieniu z tajemnicy);
- rozszerzenie uprawnień informacyjnych wobec społeczeństwa także na Straż Graniczną;
- zniesienie uprawnienia Inspektora Nadzoru Wewnętrznego do stosowania kontroli operacyjnej i zakupu kontrolowanego.

Jednocześnie, opiniowana ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną nie usuwa podstawowej słabości obowiązującego modelu kontroli uprzedniej. Sąd nadal będzie rozpoznawał wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej na podstawie materiałów wyselekcjonowanych przez służby, bez możliwości zapoznania się z całością zgromadzonych informacji albo żądania ich przedstawienia jeszcze przed wydaniem zgody na zastosowanie tego środka.

⁷³ Co jest odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez Rzecznika Praw Obywatelskich w kontekście wykonania wyroku ETPC w sprawie Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce. Zob. Raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.” dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>. W tym aspekcie niepokoić może praktyka Sądu Okręgowego w Warszawie, o której wspomiano podczas wydarzenia organizowanego w Biurze RPO, polegająca na zastępowaniu uzasadnienia sądu odpowiednią pieczęcią (o wyrażeniu zgody lub odmownie wyrażenia zgody). Zob. informację po konferencji organizowanej w Biurze RPO 20 listopada 2025 r. oraz nagranie z konferencji: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/konferencja-kontrola-operacyjna-w-panstwie-prawa-relacja>.

Projekt wzmacnia nadzór sądu dopiero po zarządzeniu kontroli operacyjnej, nie zmienia natomiast sposobu podejmowania decyzji o jej zastosowaniu. Z tej perspektywy, nowo przyznane uprawnienia sądu będą się spóźnione, a tym samym – mniej efektywne.

Wątpliwości budzi praktyczna wykonalność nowych uprawnień nadzorczych sądu, tj. żądania przedstawienia informacji i materiałów zebranych w trakcie kontroli, możliwości przerwania kontroli w każdym czasie, czy informowania sądu o zakończeniu kontroli operacyjnej. Przy obecnym systemie rozpoznawania wniosków o kontrolę operacyjną, gdy zdecydowana większość trafia do Sądu Okręgowego w Warszawie, przy „dyżurowym” sposobie rozpoznawania spraw, trudno zakładać, że nowe instrumenty będą wykorzystywane w sposób systematyczny i przewidywalny dla jednostki. Projektowane rozwiązania zdają się zakładać, że sąd będzie sięgał po część nowych kompetencji z własnej inicjatywy, w oparciu o pamięć o sprawie i ocenę, czy było w niej coś potencjalnie niepokojącego (np. z perspektywy ochrony tajemnic, np. tajemnicy dziennikarskiej, czy z uwagi na osobę figuranta, będącą osobą objętą ochroną immunitetową). Brak ustawowych kryteriów, które porządkowałyby moment uruchomienia tych instrumentów, może prowadzić do niejednorodności praktyki, a z perspektywy jednostki – braku przewidywalności procedur nadzorczych sądu.

Opiniowana ustawa nie rozstrzyga kwestii techniczno-organizacyjnych, w tym formy przedstawiania materiałów z kontroli operacyjnej, tego, jak sąd ma się zapoznać z materiałami (czy odsłuchiwać całość nagrań, a jeśli tak – to czy oryginałów, czy kopii nagrań sporządzonych dla sądu, czy będą sporządzane stenogramy dla sądu itp.) oraz tego, któremu konkretnie sądowi mają być przekazywane informacje o wynikach kontroli po jej zakończeniu – temu sądowi/sędziemu, który orzekał o wyrażeniu zgody na kontrolę operacyjną, o przedłużeniu stosowania kontroli operacyjnej, czy temu sędziemu, który w danym dniu znajduje się na dyżurze w sądzie właściwym (np. w Sądzie Okręgowym w Warszawie).

Jeśli chodzi o informowanie sądu o zniszczeniu materiałów „niewykorzystywalnych” w postępowaniu karnym oraz zbędnych (takich, które nie dostarczyły informacji przydatnych w postępowaniu karnym), to celowe byłoby skonkretyzowanie terminu i zastąpienie terminu „niezwłocznie” informuje, konkretnym terminem np. 7 albo 14 dniowym. W odniesieniu do materiałów nieprzydanych dla postępowania karnego, doprecyzowania wymaga termin wykonania zarządzenia o zniszczeniu tych materiałów, tj. wskazanie, że materiały powinny zostać komisyjnie i protokolarnie zniszczone w

terminie 3 miesięcy od wydania zarządzenia o zniszczeniu, z możliwością jednorazowego przedłużenia o kolejne 3 miesiące (maksymalnie 6 miesięcy).

Zastrzeżenia budzą również zmiany projektowane w ustawie o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w kontekście katalogu przestępstw w art. 11p ust. 1 ww. ustawy (katalog ten wydaje się dość przypadkowy), jak i wyłączenia udziału prokuratora w posiedzeniu sądu dotyczącym udzielenia zgody na udostępnienie informacji objętych tajemnicami prawnie chronionymi (projektowany art. 11p ust. 7 ww. ustawy), przy jednoczesnym dopuszczeniu jego udziału na dalszym etapie tej samej procedury (projektowany art. 11p ust. 11 ww. ustawy).

Projektowane przepisy nic nie zmieniają w zakresie sądowej kontroli *ex post* czynności operacyjnych, sprawowanej przez sąd meriti, orzekający w sprawie karnej. Sąd ten powinien mieć możliwość zweryfikowania legalności, prawidłowości i zasadności zarządzenia kontroli operacyjnej na podstawie pełnych materiałów, tj. powinien mieć możliwość zapoznania się z pełną „wersją” wniosku o zastosowanie lub przedłużenie kontroli operacyjnej, nie z „wyciągiem” z takiego wniosku, a także powinien mieć możliwość zapoznania się z materiałami, jakie były podstawą skierowania do sądu wniosku o zastosowanie kontroli operacyjnej. Bez rozwiązania tego problemu sądowa kontrola kontroli operacyjnej będzie niepełna.

Na zakończenie, mimo sformułowanych uwag krytycznych, warto podkreślić, że na tle innych istniejących mechanizmów nadzoru nad działalnością służb specjalnych i policyjnych, nadzór sądowy pozostaje obecnie najbardziej realnym mechanizmem zewnętrznej kontroli działań ingerujących w sferę prywatność jednostki. Z tego względu sam kierunek zmian zmierzający do zwiększenia kompetencji sądu należy ocenić pozytywnie. Nie zmienia to jednak tego, że próby zwiększenia nadzoru sądowego nad działaniami inwigilacyjnymi w konkretnych sprawach, nie rozwiązują problemu o charakterze konstrukcyjnym systemu nadzoru nad działalnością służb.

W komunikacie prasowym Najwyższej Izby Kontroli po przeprowadzeniu kontroli w zakresie „Realizacji zadań związanych z koordynacją, nadzorem i kontrolą funkcjonowania służb specjalnych prowadzących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej

czynności operacyjno-rozpoznawcze”⁷⁴, wskazano, że powołanie niezależnego organu przeprowadzającego kontrole służb specjalnych⁷⁵ „stanowi niezbędny warunek do rozpoczęcia reformy systemu nadzoru nad służbami w Polsce. Pozwoliłoby ono na przełamanie istniejącego obecnie monopolu informacyjnego służb specjalnych, które uznaniowo decydują, jakie informacje na temat swojej działalności będą przekazywać innym organom państwa. Oznaczałoby również możliwość realnego zweryfikowania tak fundamentalnych kwestii jak ta, czy w toku realizacji czynności operacyjnych naruszano obowiązujące przepisy oraz prawa i wolności obywatelskie, np. poprzez zastosowanie oprogramowania szpiegującego PEGASUS. Wprowadzenie takiego organu odgrywałoby również istotną rolę prewencyjną, która mogłaby zapobiec lub przynajmniej znacznie ograniczyć skalę nieprawidłowości w tym obszarze”.

W obecnym systemie – poza wyjątkiem dotyczącym kontroli sądowej – służby policyjne i specjalne nie podlegają żadnemu efektywnemu nadzorowi zewnętrznemu, zaś sytuacja, w której służby specjalne w zasadzie kontrolują same siebie i decydują, jakie informacje zostaną przekazane np. sądowi, czy prokuratorowi, nie jest modelem powszechnie przyjmowanym w społeczeństwach demokratycznych.

Równolegle konieczne pozostaje wykonanie wyroku ETPC w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce w zakresie kontroli operacyjnej, jak i kwestii retencji danych i dostępu do danych retencyjnych. Rzecznik Praw Obywatelskich, w wystąpieniach generalnych, zwracał uwagę na wadliwość obecnego systemu i

⁷⁴ Zob. komunikat prasowy dostępny na stronie: <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/sluzby-specjalne-nadzor-kontrola.html>.

⁷⁵ Na te kwestie zwracał także uwagę RPO w raporcie „Osiodłać Pegaza. Przestrzeganie praw obywatelskich w działalności służb specjalnych – założenia reformy”. Raport dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/OSIODŁAĆ%20PEGAZA%20-%20jak%20powinien%20wyglądać%20nadzór%20nad%20służbami.%20Raport%20ekspertów.pdf>.

konieczność wprowadzenia niezbędnych zmian zwiększających ochronę jednostki przed niejawną inwigilacją⁷⁶.

Nie powielając uwag sformułowanych w wystąpieniach generalnych z dnia 7 sierpnia 2025 r.⁷⁷, czy 7 kwietnia 2026 r.⁷⁸, warto jedynie wskazać, że do jednej z najpilniejszych zmian należy wprowadzenie procedury notyfikacji, tj. rozwiązania, które pozwoli jednostce uzyskać informację, że była objęta niejawną inwigilacją albo że jej dane zostały pozyskane przez Policję lub służby wraz z możliwością zaskarżenia decyzji o poddaniu niejawnej inwigilacji do niezależnego organu (sądu).

Rzeczywiste, a nie deklaratywne, i możliwe do wdrożenia w praktyce wzmocnienie nadzoru sądowego jest potrzebne, ponieważ na tle innych istniejących mechanizmów nadzoru nad działalnością operacyjną służb specjalnych i policyjnych, to nadzór sądowy ma obecnie najbardziej realny, zewnętrzny charakter. Jednak nawet najbardziej efektywny nadzór sądowy, połączony z kontrolą sądową ex post nie zastąpi potrzeby całościowej przebudowy systemu zewnętrznego nadzoru nad działalnością służb specjalnych i policyjnych ani nie przybliży krajowego ustawodawstwa do wymagań, jakie wynikają z szeroko rozumianego prawa europejskiego (tj. prawa unijnego i orzecznictwa ETPC).

Z wyrazami szacunku

Stanisław Trociuk

⁷⁶ Zob. wystąpienie generalne RPO z dnia 7 kwietnia 2026 r., znak sprawy II.519.1068.2022.DC (wystąpienie dostępne pod linkiem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-04/Do_MC_MS_MSWiA_koordynatora_sluzb_retencja_danych_7_04_2026.pdf) oraz raport/opracowanie dotyczące kwestii związanych z retencją danych i dostępem do danych retencyjnych dostępne pod linkiem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-04/Raport_retencja_danych_7_04_2026.pdf, a także raport będący załącznikiem do wystąpienia generalnego RPO z dnia 7 lipca 2025 r., znak sprawy II.519.109.2015.DC, pt. „Wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pietrzak i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (sprawa nr 72038/17 i 25237/18). Raport w przedmiocie koniecznych zmian w przepisach regulujących pozaprocesową oraz procesową kontrolę i utrwalanie rozmów.”; dostępny pod linkiem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kontrola-operacyjna-przepisy-ms-mswia-koordynator-sluzb-odpowiedzi>

⁷⁷ Wystąpienie generalne dot. kontroli operacyjnej dostępne pod linkiem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2025-08/Do_MS_MSWiA_Koordynatora_sluzb_kontrola_operacyjna_zasady_7_08_2025.pdf.

⁷⁸ Wystąpienie generalne RPO dot. retencji danych i dostęp u do danych retencyjnych dostępne pod linkiem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2026-04/Do_MC_MS_MSWiA_koordynatora_sluzb_retencja_danych_7_04_2026.pdf.

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- Pan Poseł Marek Ast Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Sejmu RP (kust@sejm.gov.pl);
- Pan Senator Krzysztof Kwiatkowski Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu RP (ku@senat.gov.pl)